

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomantky:	Michaela Tyllerová
Téma práce:	Pomoc obětem trestných činů
Rozsah práce	78 stran celkem, z toho 64 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	1.3.2023
Vedoucí diplomové práce:	doc. JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Práce s oběťmi trestných činů a jim poskytovaná pomoc je i s ohledem na trendy legislativy a kriminální politiky v poslední době nadmíru aktuální téma. Je to pochopitelné, souvisí to s prosazováním tzv. restorativní justice, spíše než trestání (zejména v podobě odplaty) se do popředí dostává snaha o nápravu následků trestných činů, a to zejména ve vztahu k poškozenému či oběti trestného činu, nejde ovšem jen o napravení škod materiálních způsobených oběti trestnou činností, ale též újmy nemajetkové. Zákon o obětech byl přijat sice již před několika lety, nicméně původně stanovených ideálních cílů dosaženo nebylo, navíc i tato norma přijatá v minimalistické podobě se v praxi obtížně prosazovala. Připomenout je možno i rozvíjející se judikaturu vrcholných (nejen českých, ale i mezinárodních) soudů týkající se práva oběti na účinné vyšetřování. Aktuálnost této otázky je nyní vyzdvižena ve spojitosti s celosvětově šířeným hnutím Me Too a s medializovanými případy trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, s právy obětí těchto trestných činů a jejich ochranou (na druhou stranu pak ale i v kontrapozici s dostatečnou ochranou práv obviněných). Je zřejmé, že jde o téma nadmíru aktuální, kterému je vhodné věnovat pozornost i v kandidátských pracích.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti především z oboru trestního práva procesního, ale též z dalších právních oborů, především z práva ústavního, ale i z doprovodných věd kriminálních, zejména pak kriminologie a její odnoži viktimologie, namísto bylo zohlednit i poznatky z jiných humanitních oborů (sociologie, psychologie etc.),
- vstupní údaje a jejich zpracování – autorka se měla zabývat současnou právní úpravou, zohlednit současnou i dřívější judikaturu, příp. provést srovnání historické či mezinárodní, nabízely se úvahy kriminálně politické,
- použité metody – odpovídají tématu i s ohledem na multioborovost zvoleného tématu,

použita byla metoda deskripce, analýzy i syntézy.

3. Formální a systematické členění práce

Práce svou strukturou i náležitostmi odpovídá standardu diplomových prací.

Autorka rozdělila práci do pěti číslovaných kapitol, k nimž doplnila úvod a závěr. V první kapitole vysvětlila pojem oběti, který odlišila od pojmu poškozeného, ve druhé pak navázala poznatky viktimologickými a provedla typologii obětí. Ve třetí kapitole se věnovala viktimizaci (primární, sekundární a terciární). Jádrem práce je zřejmě kapitola čtvrtá o procesních i dalších právech obětí, na niž navazuje kapitola pátá o jednotlivých formách pomoci obětem. Struktura, jakkoliv si lze představit i jinou, je tak logická, kapitoly na sebe navazují, autorka postupuje od obecného ke zvláštnímu. Hlavní kapitoly jsou vnitřně členěny a mají podkapitoly, což pomáhá v lepší orientaci v práci.

4. Vyjádření k práci

Na práci je patrné, že se autorka tématu zevrubně věnovala, nespokojila se se studiem tuzemské odborné literatury, ale pracovala i se zahraničními zdroji, jichž také při psaní práce hojně využívala, a to zejména v kapitole čtvrté, která v práci zaujímá klíčové místo. Právě tato kapitola přináší zajímavé postřehy, které čtenáře nutí k zamyšlení. Nikoli se všemi tvrzeními je ovšem možno souhlasit (tak např. nesouhlasím, že by obecný rámec výslechu dětí byl dán v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže, a to bez ohledu na to, zda jde o výslech obviněného či oběti – uvedený zákon totiž upravuje řízení ve věcech mládeže, tj. osob mladších 18 let, pokud se dopustily trestného činu – tj. provinění, anebo činu jinak trestného; nedává však rámec výslechu obětí z této věkové kategorie). Velmi pěkné je však navazující zpracování otázky sugestibilitnosti výpovědí dětí.

Celkově lze hodnotit práci jako pěkné pojednání o právech oběti trestné činnosti na pomoc.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn, autorka provedla analýzu stávající právní úpravy, zaujala k problematickým otázkám vlastní názor.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomantka zpracovala práci samostatně, využití zdroje poznání řádně označila (k tomu též viz níže). Nejde o plagiát, autorka vycházela především z textu právních předpisů, jakož i z uznávaných komentářových a učebnicových výkladů, na řadě míst opírala své úvahy o další názory uvedené v odborné literatuře, přiblížila čtenáři i zahraniční studie. Zdroje vždy řádně vyznačila. Míra shody v protokolech o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce je sice mírně vyšší, nicméně shody jsou nalézány převážně při citaci zákonných norem, případně cizích děl s řádným vyznačením zdroje. Jde především o popisné pasáže, ustálená slovní spojení standardně užívaná v učebnicích, komentářích či v judikatuře.

Logická stavba práce	Jak bylo uvedeno shora, práce je vhodně a logicky strukturována.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	<p>Autorka citovala z cizích prací standardním způsobem. Přehled použité literatury je poměrně rozsáhlý, čítá více než 4 desítky zdrojů poznání, řada z nich je navíc cizojazyčných (a to prakticky výlučně anglicky psaných), s nimiž se autorka též zevrubně seznámila. Autorka při uvádění děl v seznamu literatury i v poznámkách pod čarou užívala jednotný formát založený na ČSN ISO 690, ovšem pro tvorbu citací zřejmě užívala automatický generátor citací (jako např. citace.com), který u děl s více autory označuje jen vedoucího autorského kolektivu, aniž by ovšem tento údaj byl nějak doprovázen tím, že jde o vedoucího kolektivu, že autorů je více (např. a další, et al., a kol. autorů či jiným spojením), což vyvolává klamný dojem, že celé dílo je sepsáno autorem jediným, jemuž je přisuzováno autorství i jiných pasáží, které nepsal, avšak jsou mu přisuzovány i tam uvedené názory, ač tento autor může mít názor jiný. Toho si byla alespoň zčásti autorka vědoma, proto autora pasáže v poznámkách pod čarou označovala, poněkud nejasně až zmatečně pak ale vyplývá např. citace GRIVNA, Tomáš, ..., IN GRIVNA, Tomáš. Oběti trestných činů, s. 18–31. Výslovným uváděním autora dílčí pasáže byl alespoň zčásti tento nedostatek napraven, to ovšem nebylo uváděno vždy (viz např. pozn. č. 198 – zde se zdá být autorem T. Durdík). Takový způsob citace považuji za zmatečný a klamavý pro čtenáře. Podobně se mi nelíbí prohození jména a příjmení od druhého autora (je-li více autorů uváděno), byť respektuji, že tento postup má ve zmíněné normě oporu.</p>
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy je dostatečná.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je pěkná, jednotlivé kapitoly a podkapitoly jsou dobře vyznačeny, stejně tak je text vhodně členěn do odstavců. Autorka až na jednu výjimku nevyužívala tabulky ani grafy (byť se to s ohledem na kriminologické zaměření práce nabízelo).
Jazyková a stylistická úroveň	Z hlediska jazykového a stylistického je práce na dobré úrovni, gramatické chyby se v zásadě neobjevují.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě. Autorka by mohla při obhajobě uvést úskali výslechu dětí – (předpokládaných či skutečných) obětí trestné činnosti (zejména proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti).
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne 22.3.2023

JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
oponent